

**Gemeentelijke
Rekenkamer
Nijmegen**

ONDERZOEKSPLAN 2010

APRIL 2010

COLOFON

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad een extra handvat te bieden zijn controlerende taak uit te voeren. Daartoe voert zij onderzoek uit op het gebied van:

- Doeltreffendheid: Bij dit type onderzoek wordt nagegaan of de gewenste resultaten daadwerkelijk worden bereikt
- Doelmatigheid: Bij dergelijk onderzoek gaan we na of de gewenste resultaten worden bereikt met zo weinig mogelijk middelen (personeel, geld)
- Rechtmatigheid: Bij onderzoek op dit terrein staat de vraag centraal of de uitvoering plaatsvindt volgens geldende wetten en regels.

Bij de uitvoering van haar onderzoeken kijkt de Rekenkamer altijd terug (wat is besloten, wat is gedaan), met als nadrukkelijk doel daarvan te kunnen leren voor de toekomst.

De wijze waarop de Rekenkamer haar onderzoeken (en overige werkzaamheden) uitvoert is vastgelegd in de Notitie Werkwijze.

Samenstelling:

de heer A. van Ruth (voorzitter)

de heer P. de Goede (lid)

mevrouw P. van Vliet (lid)

De Rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris: mevrouw J. Smink

Contact:

Post: Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Telefoon: 024 – 3292338

E-mail: rekenkamer@nijmegen.nl

Website: www.nijmegen.nl/rekenkamer

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Werkzaamheden 2010	2
	• onderzoeken 2010	2
	• overige activiteiten 2010	4
3	Personeel en financiën	6

Bijlagen

1	Actuele groslijst met ideeën voor Rekenkameronderzoek 2009
---	--

1. INLEIDING

De Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen (verder: de Rekenkamer) heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad een extra handvat te bieden zijn controlerende taak uit te voeren. Daarnaast heeft de Rekenkamer een onafhankelijke controlerende taak voor het publiek. Wij voeren hiertoe onderzoek uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. In de onderzoeken wordt altijd teruggekeken naar het verleden, met als nadrukkelijke bedoeling te leren voor de toekomst¹.

Jaarlijks stellen wij een Onderzoeksplan op, waarin wordt aangegeven welke onderzoeken wij in uitvoering nemen. Wij hebben er eind 2008 voor gekozen een Onderzoeksplan op te stellen met een looptijd van twee jaar, namelijk 2009 en 2010. Wij hebben dit destijds gedaan met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010. Op basis van de uitvoering in 2009 (zie jaarverslag 2009) hebben wij dit plan nu geactualiseerd. Hierna geven wij aan wat de nieuwe gemeenteraad in 2010 van ons kan verwachten².

---

¹ De basis voor de werkzaamheden van de Rekenkamer is vastgelegd in de Gemeentewet en de Verordening Gemeentelijke Rekenkamer. In haar Notitie Werkwijze heeft de Rekenkamer meer gedetailleerd uitgewerkt hoe zij invulling geeft aan haar takenpakket. In deze Notitie zijn ook de geldende artikelen uit de Gemeentewet en de gehele tekst van de verordening opgenomen. Een en ander is te vinden op www.nijmegen.nl/rekenkamer, maar ook op te vragen bij de secretaris.

² Voor een uitgebreidere toelichting op de gemaakte keuzes (welke ideeën voor onderzoek zijn aangedragen? waarom is voor deze onderzoeken gekozen?) verwijzen wij naar het Onderzoeksplan 2009 – 2010.

2. WERKZAAMHEDEN 2010

In dit hoofdstuk geven wij aan welke onderzoeken en overige activiteiten wij in 2010 uitvoeren.

ONDERZOEKEN 2010

In 2010 zijn twee grote onderzoeken aan de orde. Daarnaast voeren wij één oriënterend onderzoek uit en volgen wij, in het kader van de nazorg, de voortgang van verbetertrajecten naar aanleiding van uitgevoerd onderzoek en van enkele hardnekkige knelpunten.

Groot onderzoek: effectiviteit daklozenbeleid

In april 2010 hebben wij ons *'grote onderzoek'* naar de effectiviteit van het daklozenbeleid afgerond en het rapport naar aanleiding daarvan aangeboden aan de gemeenteraad. Het doel van dit onderzoek was tweeledig:

1. Inzicht geven in het beleidsterrein. Dit betrof een nadrukkelijk verzoek van de gemeenteraad. Het geven van antwoord op de vraag 'hoe zit het?' stond hierbij centraal;
2. Vaststellen van de (potentiële) effectiviteit van het beleid. Bij dit deel van het onderzoek lag de nadruk op het beantwoorden van de vragen 'doet de gemeente de goede dingen?' en 'doet de gemeente de goede dingen goed?'.

Groot onderzoek: kwaliteit burgerparticipatie

Een goede kwaliteit van burgerparticipatie is in onze ogen een belangrijke voorwaarde voor doelmatig en doeltreffend beleid. Wij starten in april 2010 met een *'groot'* onderzoek naar de kwaliteit van burgerparticipatie. Uitgangspunt voor ons onderzoek is het besluit van de gemeenteraad uit 2006³ om de kwaliteit van de burgerparticipatie te verbeteren.

Wij zullen onze bevindingen spiegelen aan het beeld in andere gemeenten aan de hand van (tenminste):

- het onderzoek van de Nationale Ombudsman naar de kwaliteit van de inspraak bij gemeenten, provincies en waterschappen;
- de bevindingen uit het 'Doe Mee Onderzoek' dat een aantal rekenkamers in samenwerking met de Lokale Rekenkamer⁴ in 2009 heeft uitgevoerd naar gemeentelijk communicatiebeleid, waaronder de kwaliteit van burgerparticipatie.

De gemeenteraad ontvangt nog voor het zomerreces ons Plan van Aanpak voor dit onderzoek.

---

³ Initiatiefvoorstel van de leden van de Werkgroep Cerberus: Verbeterde organisatie, verbeterde burgerparticipatie ... (22 februari 2006).

⁴ De Lokale Rekenkamer is een bedrijf dat met enige regelmaat onderzoek initieert naar onderwerpen die bij veel rekenkamers 'hoog op de lijst staan'. Door het min of meer gelijktijdig uitvoeren van een onderzoek voor (en door) meerdere rekenkamers, is er altijd veel ruimte voor vergelijking.

Oriënterend onderzoek: uitgangspunten vastgoedbeleid

Wij voeren in 2010 een *'oriënterend'* onderzoek naar de uitgangspunten van het gemeentelijke vastgoedbeleid. Doel van elk oriënterend onderzoek is om de gemeenteraad door middel van een beperkt onderzoek inzicht te geven in bepaalde aspecten van een onderwerp. Op basis van dit inzicht kan de gemeenteraad dan bepalen of en zo ja welke acties hij wil ondernemen in het kader van zijn controlerende (of kaderstellende) taak.

Nazorgonderzoek

Wij volgen het verloop van het verbeterproces dat naar aanleiding van door ons uitgevoerde onderzoek wordt ingezet. Wij baseren ons waar mogelijk op de monitoring van de voortgang door de organisatie en/of de auditcommissie. In 2010 volgen wij concreet de voortgang van de uitvoering van de toezeggingen en raadsbesluiten naar aanleiding van onze onderzoeken betreffende:

- Vertaling van de begroting naar de uitvoering;
- Werkwijze toezicht en controle WOZ-waardering;
- Verbetering dossiervorming stadion- en huurovereenkomst;
- Effectiviteit daklozenbeleid.

Wij rapporteren over onze bevindingen in het jaarverslag 2010.

Naast het volgen van de voortgang van de verbeteringen naar aanleiding van uitgebrachte rapporten, volgen wij in het kader van de nazorg ook een aantal hardnekkige knelpunten. Wij doelen hierbij concreet op de opvolging van toezeggingen en raadsbesluiten en op de kwaliteit van de dossiervorming. Snel na het zomerreces van 2010 zullen wij over onze bevindingen op dit vlak rapporteren aan de gemeenteraad.

OVERIGE ACTIVITEITEN 2010

Naast de onderzoeken voeren wij in 2010 de volgende overige activiteiten uit:

Ondersteuning gemeenteraad bij de uitvoering van zijn budgetrecht

In 2010 actualiseren wij het Lexicon van begroting en jaarstukken. Wij actualiseren de opgenomen informatie en voegen waar nodig een toelichting op 'nieuwe' termen toe. Een exemplaar van het geactualiseerde Lexicon wordt in de zomer van 2010 toegestuurd aan alle raadsleden.

Volgen van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid door het college

Wij volgen in 2010 de onderzoeken die het college zelf uitvoert naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. Wij zullen verder aandacht besteden aan de evaluatie van verordening 213a⁵ en het voorstel voor een nieuwe verordening dat daaruit voortvloeit.

Naast de hiervoor genoemde onderzoeken en overige activiteiten, voeren wij enkele activiteiten uit die in omvang beperkt zijn, niet altijd rechtstreeks gerelateerd zijn aan het doen van onderzoek, maar allemaal wel van groot belang voor het goed functioneren van de Rekenkamer. Wij willen hier in het bijzonder de communicatie met onze omgeving noemen.

Communicatie

Wij blijven de ontwikkelingen binnen de lokale overheid in het algemeen en binnen de gemeente Nijmegen in het bijzonder volgen. Wij communiceren met de gemeenteraad, de auditcommissie, het college, de ambtelijke organisatie en met burgers. Wij doen dat op verschillende manieren en op diverse momenten, zowel als onderdeel van een onderzoek als los daarvan.

Zo is in principe bij elke Politieke Avond ten minste één van ons aanwezig en leveren wij een bijdrage aan elk nummer van de nieuwsbrief voor de raad. Zo snel mogelijk na haar benoeming, zullen wij in overleg met de nieuwe auditcommissie bepalen met welke frequentie wij overleg met hen voeren over de voortgang van de uitvoering van hun en onze plannen. Wij spreken in elk geval met de auditcommissie over door ons uitgebrachte rapporten. Eénmaal per jaar voeren wij overleg met de burgemeester, de fractievoorzitters uit de gemeenteraad en de gemeentesecretaris. Daarnaast voeren onze voorzitter en secretaris op reguliere basis overleg met tal van sleutelfiguren uit de gemeentelijke organisatie (griffier, raadsadviseurs, stadscontroller/directeur Concern, beleidsadviseur gemeentesecretaris). Wij nodigen de (leden

---

⁵ Op grond van artikel 213a uit de Gemeentewet is het college verplicht zelf onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. In verordening 213a heeft de gemeenteraad bepaald hoe het college dat moet doen.

van) de gemeenteraad en het college, maar ook ambtenaren uit steeds actief contact met ons te zoeken. Onze deur staat altijd open!

Naar de inwoners van Nijmegen communiceren wij door in principe aan elke uitgave van de digitale nieuwsbrief van de raad een bijdrage te leveren. Ook voor de wekelijks verschijnende MijnNijmegenMail leveren wij regelmatig een artikel aan. Verder onderhouden wij een actuele pagina op www.nijmegen.nl. Burgers kunnen bij ons ook een idee voor onderzoek aanleveren. Op de site is daarvoor een speciaal formulier opgenomen, maar daarover bellen of een brief schrijven kan natuurlijk ook. Tot slot willen wij hier noemen dat onze vergaderingen in beginsel openbaar zijn⁶. Dat betekent dat wij de agenda, de bijbehorende stukken en het verslag van de vergadering steeds ter openbare kennis brengen (via de website, de gemeentepagina in De Brug en het Open Huis).

Netwerk van rekenkamers

In 2010 zullen wij wederom actief ervaringen uitgewisseld met andere lokale rekenkamers en de Algemene Rekenkamer. Ook aan de NVRR, de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies, leveren wij actieve bijdragen. Doel van deze vereniging is een platform te vormen van en voor rekenkamers. De vereniging is gericht op het bevorderen van het goed functioneren van rekenkamers. Onze secretaris is voorzitter van de Kring Onderzoek en participeert (actief) in de Kring van Secretarissen en de Kring Rechtmatigheid. Waar mogelijk leveren de leden ad-hoc bijdragen aan de (kringen van de) NVRR.

---

⁶ Alleen tussentijdse onderzoeksresultaten worden altijd achter gesloten deuren besproken. De belangrijkste reden hiervoor is dat informatie op dat moment nog niet volledig is.

3. PERSONEEL EN FINANCIËN

Wij voeren onze werkzaamheden in 2010 uit binnen de middelen die de gemeenteraad ons daarvoor beschikbaar heeft gesteld.

Personeel

Wij beschikken over een fulltime secretaris. Wanneer dat met het oog op de benodigde capaciteit en/of deskundigheid noodzakelijk is huren wij extern capaciteit in. Deze externe deskundige(n) vormen dan samen met de secretaris het onderzoeksteam. Voor het onderzoek effectiviteit daklozenbeleid hebben wij extern capaciteit ingehuurd en ook voor het onderzoek kwaliteit burgerparticipatie is dat gebeurd. De inzet van de voorzitter en de leden is op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren geschat op gemiddeld minimaal één respectievelijk een halve dag per week. Deze tijd wordt met name ingezet voor het mee uitvoeren van de onderzoeken.

Financieel

Naast het salaris van onze secretaris en de vergoeding voor de leden is het budget voor de Rekenkamer in de werkbegroting verdeeld over twee categorieën:

- Onderzoekskosten (inhuur externe deskundigen): € 55.440,00
- Overige kosten⁷: € 19.020,00

---

⁷ In de werkbegroting bestaat deze categorie uit de onderdelen vakinhoudelijke opleidingen en overige specifieke kosten (bij die laatste gaat het om kosten voor kopieerwerk, vergaderingen, kosten voor het bijwonen van congressen, reiskosten en dergelijke). Wij hebben deze twee categorieën samengevoegd in de categorie 'overige kosten'.

BIJLAGE 1   ACTUELE GROSLIJST MET IDEEËN   VOOR REKENKAMERONDERZOEK

Bij het opstellen van ons Onderzoeksplan eind 2008 hebben wij bij de selectie van ideeën voor Rekenkameronderzoek besloten dat een aantal onderzoeken niet al in 2009 of 2010 wordt opgepakt, maar interessant genoeg is om op de groslijst te laten staan. Sindsdien is de groslijst aangevuld. Al deze ideeën zijn opgenomen in voorliggende bijlage 1. Waar nodig is een toelichting opgenomen.

Onderwerp	Eventuele toelichting
Woningbouw: uitbreiding in de Waalsprong vs inbreiding in de bestaande stad	Indien onderzoek: nagaan of dit samen met andere rekenkamer(s) opgepakt kan worden.
Taakuitvoering stadsregio: openbaar vervoer	Indien onderzoek: nagaan of dit samen met andere rekenkamer(s) opgepakt kan worden.
Bibliotheekbeleid	Indien onderzoek: <ul style="list-style-type: none"> • verbreding en verdieping van thema-onderzoek door de accountant in 2009; • nagaan of dit samen met andere rekenkamer(s) opgepakt kan worden.
Handhaving	Indien onderzoek: nadere inkadering noodzakelijk.
Jeugdbeleid	Het geplande 213a-onderzoek naar het begrotingsprogramma jeugd is (nog) niet uitgevoerd door het college. Afwachten of dit alsnog gebeurt en zo ja, resultaten betrekken bij afweging onderzoeksplan 2011.
Wijkvoorzieningen	Indien onderzoek: nader inkaderen. Bij inventarisatie onderzoeksonderwerpen zijn de volgende zaken (als afzonderlijk onderwerp voor onderzoek) genoemd: <ul style="list-style-type: none"> • inzicht in behoefte - besluitvorming - realisatie • functie in wijkcohesie • verdeling van middelen over de verschillende wijken
Begrotingswijzigingen	De accountant heeft voor de jaarrekeningcontrole 2008 de opdracht gekregen een thema-onderzoek te doen naar begrotingswijzigingen. Dit onderwerp stond ook op onze groslijst. Met het vooruitzicht dat de accountant onderzoek zou doen naar de begrotingswijzigingen hebben wij dit onderwerp eind 2008 van onze groslijst gehaald. Bij het uitkomen van de boardletter 2008 (in het voorjaar van 2009) bleek ons dat de accountant geen onderzoek heeft gedaan naar begrotingswijzigingen. In plaats daarvan heeft hij de kwaliteit van de budgetoverhevelingen onderzocht. Navraag van onze kant bij de auditcommissie (als opdrachtgever namens de gemeenteraad van de accountant), leverde op dat dit over het hoofd is gezien. Voor ons is het aanleiding het onderwerp begrotingswijzigingen weer op de groslijst te plaatsen.

Onderwerp	Eventuele toelichting
Grondbeleid	Het onderzoek staat al langere tijd op de groslijst. Elk jaar scoort het hoog op de criteria belang, twijfel, risico. Het onderwerp stond in het Onderzoeksplan 2009 – 2010 gepland om uit te voeren in 2010. Door diverse oorzaken (zie jaarverslag 2009) is een aantal activiteiten uit 2009 doorgeschoven naar 2010. Het uitvoeren van het onderzoek grondbeleid lukt daardoor niet meer in 2010 en is teruggeplaatst op de groslijst.
Integratiebeleid	De onderwerpen integratiebeleid, monumentenzorg, studentenhuisvesting en transparantie van besluitvorming waren in Onderzoeksplan 2009 – 2010, onder voorbehoud, gepland als oriënterend onderzoek. Door diverse oorzaken (zie jaarverslag 2009) is een aantal activiteiten uit 2009 doorgeschoven naar 2010. Het uitvoeren van deze oriënterende onderzoeken lukt daardoor naar verwachting niet meer in 2010. Er is voor gekozen deze op de groslijst te plaatsen, zodat zij kunnen worden betrokken bij het opstellen van het Onderzoeksplan 2011.
Monumentenzorg	
Studentenhuisvesting	
Transparantie van besluitvorming en de mogelijkheden van de raad om (bij) te sturen ¹	

¹ Bij het verzamelen van ideeën voor onderzoek in het najaar van 2008 zijn diverse onderwerpen genoemd die betrekking hadden op het (vermeende) gebrek aan transparantie van de besluitvorming en/of het ontbreken van inzicht in de mogelijkheden voor de raad om tijdig (bij) te sturen. De Rekenkamer heeft de genoemde onderwerpen geclusterd tot één nieuw onderwerp voor een oriënterend onderzoek. Wanneer het daadwerkelijk tot een oriënterend onderzoek komt, zal de Rekenkamer een aantal nader te bepalen cases onderzoeken.